

Til
Utdanningsdirektoratet

Høringssvar på forslag til vektlegging av kildebruk og kildekritikk i valgfrie læreplaner i programfag i samfunnsfag og økonomi innenfor programområdet i språk, samfunnsfag og økonomi på studiespesialisering

Ordlyden i endringsforslagene er nokså like fra fag til fag og bidrar til hensikten: Vektlegge viktigheten av kritisk tenkning, kildevalg og kildebruk. Likevel vil jeg si at endringene ikke bidrar til den presisering som er nødvendig for at opplæringen skal bli mer enhetlig ut fra samme forståelse av kompetansemål.

Begrunnelse:

Formuleringene krever tolkning som innebærer at elevene får ulik veiledning. Kompleksiteten ved arbeid med kilder er undervurdert, og derfor bør formuleringene i disse dokumentene være mer presise. Kompleksiteten er knyttet til

- tekstforståelse
- kravet om kildekritisk tenkning
- å kunne velge det subjektivt relevante kildetilfanget
- oppbygging av en argumenterende tekst
- sammenhengen mellom litteraturlisten og henvisningene
- plagiering
- kunsten å sitere og henvise

Alt dette er elementer som inngår i begrepet informasjonskompetanse, og det er i arbeidet med dette elevene kan utvise den etterrettelighet som inngår i høringsforslaget.

Følgende formulering er føyd til i alle læreplanene i høringsutkastet: "elevene skal beherske digital kildebehandling".

Det er grunn til å stille spørsmål ved hva som ligger i uttrykket "digital kildebehandling"?. Det er ikke definert i læreplaner, veiledninger eller andre dokumenter, og det er ikke entydig hva dette betyr. Kanskje er det så enkelt som dette: Elevene skal lære å søke fram, bruke og referere fra digitale kilder. Men det er imidlertid ingen grunn til ikke å sidestille analoge og digitale kilder.

Man kan også tenke seg en tolkning som innebærer at elevene skal lære å bruke et digitalt verktøy til dette som for eksempel referanseverktøyet i Word eller siteringsverktøyet Zotero. Vi tviler imidlertid at det er det som er tenkt på da man valgte denne ordlyden i læreplanen. For å unngå usikkerhet både mht hvordan man skal legge opp undervisningen og hvordan eksamen skal vurderes, bør læreplanen forbedres (eller utdypes) på dette punktet. I verste fall vil elever oppleve å bli anklaget for plagiat ved eksamen - ikke fordi de prøvde å jukse men fordi de manglet ferdigheter på dette området.

Hverken læreplan eller eksamensveiledning krever at elevene skal bruke en gitt standard for referanselista, men presiserer at elevene skal gjøre dette på en ryddig og etterprøvbar måte. For å yte maksimal støtte til elevene og forberede dem på de krav de møter i høyere utdanning, kan det være klokt å anbefale at den enkelte skole velger en standard som de møter i alle fag.

31. mai 2016

Mvh

Redaksjonskomitéen for www.informasjonskompetanse.no og www.skolebibliotek.uia.no.
Nettstedene er driftet av UiA på oppdrag av Utdanningsdirektoratet.

Medlemmer: Inger Berg Wilhelmsen, Siri Ingvaldsen, Ingrid Bie Helgesen og Åsne Hestnes